

MARIA HUHMARNIEMI JA TANJA KOISTINEN

Metsäleikkipuisto ja Eläinten pesät

Tässä kokeilussa kohtaavat lappilainen mäntymetsä, suomalaisiin metsiin liittyvä uskomusperinne, lasten leikki ja ympäristötaide. Tavoitteena oli tunnistaa metsän mahdollisuuksia lasten leikki- ja kasvuympäristönä ja ideoida uusiutuvan Metsäleikkipuiston konseptia. Suunnitelmaa kokeiltiin metsän eläinten näkökulmaa leikkitelevästi esiintuovalla pesämäisellä päreinstallaatiolla Navettagallerian lähimetsässä, Äkäslompolossa.

“

Halusin tuoda piiloleikin kautta lasten metsäleikkeihin eläimen näkökulmaa, tunnetta siitä, millaista on kuikkia pesästä. Leikin ajatuksella, minkälaisen pesän esimerkiksi kettu tekisi, jos olisi arkkitehti.

Suomen muinaisuskonnoissa kuukkelia pidettiin sielunlintuna: metsästäjän kuoltua hänen sielunsa uskottiin siirtyvän kuukkeliin. Kuukkelin pesän inspiraationa olivat kuukkelin kauniit hohtavat siivet. Kuvat: Tanja Koistinen, 2021.

Metsä on parhaimmillaan lasten leikin, oppimisen ja luontosuhteen rakentumisen tila. Metsässä leikkiminen tukee monipuolisesti lasten kasvua, kehitystä ja oppimista: tasapainon ja liikunnallisuuden kehittymistä, yhteisöllisyyttä ja kaverisuhteita. Metsä on leikkipaikkana myös moniaistinen sekä kehon ja mielen hyvinvointia tukeva. Aikuisten kannustamana kaupunkien rakennettuihin leikkipuistoihin tottuneet lapset innostuvat myös metsässä leikkimiseen. Konseptin ideana on, että ympäristötaideteokset toimivat leikin ja mielikuvituksen virittäjinä johdattaen löytämään metsässä myös luonnostaan olevat leikin mahdollisuudet.

Tanja Koistinen rakensi *Eläinten pesät* -installaation metsäleikkipuiston ideaa havainnollistavaksi teokseksi. Tässä tilallisessa ympäristötaiteessa aiheena on kuukkelin ja ketun pesät, jotka kutsuvat lapsia piiloutumaan uumeniinsa. Pesien äärellä perheet voivat jutella eläimistä, piilopaikoista ja luonnon monimuotoisuudesta. *Eläinten pesät* -teos on ensimmäinen toteutettu elementti konseptin kokonaisuudessa, johon kuuluu muun muassa tasapainoilupölyjä, hyppelykiviä, hiekkakuoppa sekä muita elementtejä, jotka johdattavat löytämään myös metsän luonnolliset kolot, tilat ja materiaalit leikin sisältöinä ja mahdollistajina. Metsäleikkipuiston yhtenä tavoitteena on välittää Lapin paikalliskulttuuria eli kertomuksia, uskomuksia ja perinnetietoa lapsille, tuleville sukupolville ja matkailijoille. Paikalle sijoitettujen QR-koodien avulla lapset ja heidän vanhempansa voisivat kuunnella tarinoita metsään ja perinteisiin liittyen. Lasten leikin tukeminen metsäluonnossa on yksi lähestymistapa lappilaisen metsäsuhteen jatkuvuuden ja uudistamisen saralla.

Tanja Koistisen installaatio Eläinten pesät Navettagallerian lähimetsässä. Kuva: Tanja Koistinen, 2021.

Päreet installaation materiaalina tulevat myös alun perin metsästä. Teoksessa kohtaavat puumateriaali, assosiaatio perinnerakentamiseen sekä elävä metsä. Tällainen luonnonmukaisten materiaalien käyttö on osa Metsäleikkipuiston konseptia, jossa teokset voivat olla muutaman vuoden kestoisia ja sen jälkeen maatuvia. *Metsäleikkipuisto* uusiutuu ja vaatii huoltoa mutta tarjoaa myös vuosittain uutta nähtävää. Metsäleikkipuistojen potentiaalisia toteutuspaikkoja ovat esimerkiksi kyläkoulujen lähimetsät ja luontomatkailukohteet. Konsepti tarjoaa oivan tilaisuuden kytkeä taiteilijoiden osaamista uusien leikin tilojen suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon, mistä voi avautua myös kestävä yrittäjätoiminnan suuntia.

Metsäleikkipuiston konseptia kokeiltiin Äkäslompoloon Karilan Navettagallerian lähimetsään, osaksi Art Äkäslompolo -ympäristötaideteoskokonaisuutta. Navettagalleria on nukketaitelija Lea Kaulasen omistama yritys Karilan tilalla, Äkäslompolossa.

Karilassa risteävät vaellusreitit Pallas-Yllästunturin kansallispuistoon. Navettagalleriassa on kahvila-ravintola, jossa vierailee vuosittain kymmeniätuhansia ihmisiä. Suuri osa kävijöistä on lapsiperheitä, joita houkuttavat kahvilan haltijahahmot ja nuket, joita voi joskus nähdä myös metsässä. Metsäalue, jolla puusto on yli satavuotiaista, sijaitsee parinsadan metrin päässä kahvilasta. Alueella on ennestään Art Äkäslompolon toiminnan aikana syntyneitä teoksia.

Elämykselliseen, mielikuvitukselliseen leikkiin riittää jo metsä sellaisenaan, olemisen, kokemisen ja leikin rikkaana ja luonnonmukaisena ympäristönä. Lisäämällä siihen hippu taiteen taikaa, eläinsymboliikka ja paikallisten haltijoiden lumoa, voidaan tarjota uusia kokemuksia lapsille ja heidän vanhemmilleen sekä herättää innostusta toteuttaa luovaa leikkiä ja ympäristötaidetta muuallakin.

Tanja Koistisen installaatio Kuukkelin pesä.
Kuva: Tanja Koistinen, 2021.

Navettagalleriassa on peikkoja, haltioita ja nukketaidetta. Kahvila toimii nukketaitelija Lea Kaulasen kotitalalla.
Kuva: Kirsi Kaulanen, 2021.

Karilan Navettagalleriassa pihapiiri on metsän reunassa. Kotieläimet tuovat maaseutumatkailun tunnelmaa ja piha-alueella järjestetään myös tapahtumia.
Kuvat: Jaana Vesivalo (vasemmalla) ja Kirsi Ikonen, 2021.

“

Äitinä koen itseni onnelliseksi, kun lapset leikkivät metsässä. Silloin tunnen, että kaikki on hyvin.

info

Tanja Koistinen, taiteilija ja taiteen maisteri, on Äkäslompolossa asuva yhteisö- ja ympäristötaiteilija. Hänen teoksissaan keskiössä ovat luonnonmateriaalit, paikka sekä paikkaan liittyvät materiaalit ja tarinat. Koistinen työskenteli hankkeessa taiteilijana.

Maria Huhmarniemi, dosentti, taiteen tohtori ja taiteilija-tutkija, joka kehittää taiteen käyttöä yhteiskunnan eri sektoreilla kestävän kehityksen tueksi. Huhmarniemi osallistui Metsäleikkipuisto-konseptin ideointiin ja suunnitteluun.

Karilan Navettagalleria:
<https://karilantila.fi/>

Art Äkäslompolo:
<https://www.facebook.com/artakaslompolo/>